

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 25.02.2020 № 3-2

ЗВІТ **про результати аудиту ефективності використання коштів** **державного бюджету, виділених на загальне керівництво та** **управління у сфері культури**

Київ 2020

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП.....	4
I. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ	4
II. ОЦІНКА ОБҐРУНТОВАНOSTІ ПЛАНУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НА ЗАГАЛЬНЕ КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ	10
<i>2.1. Оцінка стану планування і затвердження видатків державного бюджету на загальне керівництво та управління у сфері культури та основних результатів використання видатків державного бюджету</i>	<i>10</i>
<i>2.2. Оцінка ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству культури України на загальне керівництво та управління у сфері культури...22</i>	<i>22</i>
<i>2.3. Аудит використання коштів на оплату праці працівників Міністерства культури України</i>	<i>23</i>
<i>2.4. Аудит використання коштів на оплату праці працівників Міністерства культури України за рахунок коштів на підтримку реалізації комплексної реформи державного управління</i>	<i>25</i>
<i>2.5. Аудит використання коштів при здійсненні публічних закупівель</i>	<i>27</i>
III. АНАЛІЗ СТАНУ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ.....	32
ВИСНОВКИ.....	33
ПРОПОЗИЦІЇ.....	38

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) (далі – аудит): стаття 98 Конституції України, статті 4 і 7 Закону України „Про Рахункову палату”, План роботи Рахункової палати на 2020 рік, доручення члена Рахункової палати на виконання повноважень члена Рахункової палати та забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 11.11.2019 № 08-60.

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ і надання оцінки обґрунтованості планування, своєчасності та повноти визначених бюджетних призначень, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених на загальне керівництво та управління у сфері культури, протягом 2017–2018 років та дев'яти місяців 2019 року за бюджетною програмою 1801010 „Загальне керівництво та управління у сфері культури”; оцінка законності управлінських рішень та стану внутрішнього контролю.

Предмет аудиту: кошти державного бюджету, що спрямовувалися протягом 2017–2018 років та дев'яти місяців 2019 року на виконання бюджетної програми 1801010 „Загальне керівництво та управління у сфері культури”, їх рух; управлінські рішення головного розпорядника бюджетних коштів щодо виконання вказаної бюджетної програми; нормативно-правові, організаційно-розпорядчі акти та документи, що регламентують порядок виділення коштів державного бюджету та їх використання; бюджетна та фінансова звітність; первинні документи, документи бухгалтерського обліку, інші документи та дані, що стосуються видатків державного бюджету.

Критерії, які використовувалися під час проведення аудиту:

- продуктивність: встановлення співвідношення результатів діяльності головного розпорядника бюджетних коштів і використаних для досягнення таких результатів коштів державного бюджету;

- результативність: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності головного розпорядника бюджетних коштів запланованим результатам; стан досягнення запланованих показників та термінів;

- економність: стан досягнення об'єктом аудиту запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при використанні визначеного державним бюджетом обсягу коштів за бюджетною програмою 1801010;

- законність: відповідність управлінських рішень об'єкта аудиту щодо спрямування та використання коштів державного бюджету положенням чинного законодавства;

- оцінка стану внутрішнього контролю: спроможність внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту Міністерства культури України попереджувати незаконне та неефективне використання бюджетних коштів.

Об'єкт аудиту: Міністерство культури України (далі – Мінкультури, Міністерство, головний розпорядник бюджетних коштів).

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

часові: 2017–2018 роки та дев'ять місяців 2019 року;

географічні: місто Київ.

Методи збирання даних: аналіз нормативно-правових, організаційно-розпорядчих актів та документів, пов'язаних з предметом аудиту; аналіз показників паспорта бюджетної програми 1801010 за 2017–2018 роки та дев'ять місяців 2019 року, звітів про виконання паспорта бюджетної програми 1801010 за 2017–2018 роки; перевірка руху коштів загального та спеціального фондів Державного бюджету України; аналіз матеріалів попередніх перевірок контролюючих органів та стану внутрішнього контролю головного розпорядника бюджетних коштів; опрацювання матеріалів засобів масової інформації та спеціальних видань; опитування посадових осіб об'єкта аудиту.

Аудит проведено відповідно до затвердженої програми. За результатом аудиту складено один акт, який підписано без зауважень.

ВСТУП

Діяльність Міністерства культури України, враховуючи визначені законодавством основні завдання, має бути спрямована на розвиток культури і забезпечення умов для самоідентифікації суспільства, а також презентацію культурної спадщини та надбань нашої країни за кордоном. Зокрема, основними завданнями є розвиток культурної свідомості населення та інтеграція в міжнародне співтовариство шляхом системного представлення України у світі засобами культури – мистецтва, освіти, мови, реалізація державної політики у сфері культурної дипломатії та захист національних інтересів в умовах інформаційної війни.

Мінкультури має забезпечувати, зокрема, реалізацію державної політики у сферах культури та мистецтв, розвиток сучасних напрямів культурної і мистецької діяльності, вироблення конкурентоспроможного на світовому ринку вітчизняного культурного продукту, а також підтримку митців, популяризацію української культури та сприяння формуванню позитивного іміджу України у світі.

Аудит ефективності використання бюджетних коштів, виділених Мінкультури на загальне керівництво та управління у сфері культури, проведено Рахунковою палатою вперше.

I. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 № 495 затверджено Положення¹ про Міністерство культури України (далі – Положення 495).

¹ У редакції до 21.08.2019

Відповідно до пункту 1 Положення 495 Мінкультури є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Мінкультури є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, охорони культурної спадщини, музейної справи, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, державної мовної політики, а також кінематографії, відновлення та збереження національної пам'яті.

Міністерство є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин.

Мінкультури у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства (пункт 2 Положення 495).

Згідно з пунктом 3 Положення 495 **основними завданнями** Мінкультури є:

- забезпечення формування та реалізація державної політики у сферах культури та мистецтв, охорони культурної спадщини, музейної справи, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, державної мовної політики, міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин;

- забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері кінематографії, відновлення та збереження національної пам'яті.

Відповідно до пункту 4 Положення 495 на центральний орган виконавчої влади покладено здійснення 110 та інших повноважень, визначених законом.

Аудитом встановлено, що Мінкультури здійснює свої повноваження безпосередньо та через Український інститут книги (3 повноважень), створений відповідно до наказу Міністерства культури України від 28.07.2016 № 612 „Про створення Українського інституту книги” (державна установа).

Пунктом 2 частини другої статті 8 Закону України від 17.03.2011 № 3166 „Про центральні органи виконавчої влади” (далі – Закон 3166) та підпунктом 4 пункту 10 Положення 495 встановлено, що **міністр** визначає пріоритети роботи міністерства та шляхи виконання покладених на нього завдань, **затверджує плани роботи міністерства та звіти про їх виконання**.

Пунктами 3 та 4 частини четвертої статті 10 Закону 3166 та підпунктами 3 та 4 пункту 10² Положення 495 встановлено, що Державний секретар міністерства відповідно до покладених на нього завдань:

- організовує та контролює виконання апаратом міністерства Конституції та законів України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, наказів міністерства та доручень міністра, його першого заступника та заступників, звітує про їх виконання;

- готує та подає міністру для затвердження плани роботи міністерства, звітує про їх виконання.

Аудитом встановлено, що наказами Мінкультури від 30.01.2016 № 1295, від 29.12.2017 № 1462 та від 11.01.2019 № 15 затверджено плани роботи Міністерства культури України на 2017–2019 роки і визначено керівникам структурних підрозділів Мінкультури забезпечити безумовне виконання завдань, передбачених цими планами роботи.

Також Мінкультури видано наказ від 04.07.2018 № 613 „Про затвердження плану роботи Міністерства культури України щодо забезпечення виконання стратегічних завдань на 2018 рік” (далі – Наказ 613), в якому встановлено завдання для досягнення цільових показників, визначених у Середньостроковому плані пріоритетних дій Кабінету Міністрів України до 2020 року; Плані пріоритетних дій Кабінету Міністрів України на 2018 рік; Плані заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016–2020 роки; Плані заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої. У Наказі 613 визначено, що керівники структурних підрозділів Міністерства щокварталу до 20 числа останнього місяця звітного періоду подають інформацію про стан виконання плану діяльності Міністерства. Контроль за виконанням зазначених наказів покладено на Державного секретаря Мінкультури Карандеєва Р. В.

Разом з тим у порушення вимог Закону 3166 та Положення 495 звіти про виконання планів роботи Міністерства на 2017–2019 роки не готувалися та, відповідно, Міністром не затверджувалися. Крім того, керівники структурних підрозділів в порушення Наказу 613 не подавали звітів про стан виконання плану роботи Мінкультури щодо забезпечення виконання стратегічних завдань на 2018 рік. Зазначене призвело до втрати контролю за виконанням покладених на Мінкультури завдань, визначених Положенням 495.

Упродовж 2017–2019 років Мінкультури не виконано 30 з 110 визначених відповідно до статті 5 Закону України від 21.06.2001 № 2547 „Про народні художні промисли”, статті 18 Закону України від 31.05.2005 № 2605 „Про театри і театральну справу”, а також Положення 495 завдань. Зокрема, не визначено таких порядків, як:

- створення страхових копій документів та колекцій, які внесені та/або підлягають внесенню до Державного реєстру національного культурного надбання;

- вилучення з бібліотечних фондів документів, у тому числі ветхих та тих, що втратили актуальність, наукову та виробничу цінність або мають дефект, дублетних;

- формування і ведення Державного реєстру національного культурного надбання;

- обліку театрів, створених у складі підприємств, установ, організацій, навчальних закладів;

- формування вимог до ведення державного статистичного обліку театрів щодо їх діяльності;
- ведення обліку, зберігання і використання типових зразків виробів народних художніх промислів та унікальних виробів народних художніх промислів;
- передачі на постійне зберігання до профільних державних сховищ предметів і колекцій, знайдених під час проведення археологічних розвідок, розкопок, польової документації та звіту про проведені розвідки, розкопки;
- розроблення плану організації території історико-культурного заповідника та історико-культурної заповідної території;
- визначення та затвердження меж і режимів використання зон охорони пам'яток та внесення змін до них тощо.

За 7 повноваженнями, визначеними Положенням 495, контрольній групі Рахункової палати Мінкультури не надано повної та конкретної інформації, яка б всебічно характеризувала виконання цих завдань (розробка і здійснення заходів щодо створення умов для відродження та розвитку культури української нації, всіх видів мистецтв, мистецького аматорства, осередків традиційної культури, народних художніх промислів, нематеріальної культурної спадщини та креативних індустрій; здійснення формування державної частини Музейного фонду України, контролю за станом ведення обліку, зберіганням, охороною, використанням та переміщенням музейних предметів Музейного фонду України, що зберігаються в музеях незалежно від форми власності; сприяння розвитку сучасної інфраструктури музейної справи та музейної мережі, проведенню реставрації музейних предметів, предметів музейного значення недержавної частини Музейного фонду України у державних реставраційних закладах тощо).

Отже, аналіз забезпечення виконання Міністерством функціональних повноважень згідно з Положенням 495 засвідчив, що з 110 та інших повноважень, визначених Положенням 495, Мінкультури не реалізовувало 30 та частково 7. Решта повноважень здійснювалась відповідно до вимог чинного законодавства.

Підпунктом 44 пункту 4 Положення 495 до завдань Мінкультури віднесено, зокрема, формування і ведення Державного реєстру національного культурного надбання.

Частиною третьою статті 16 Закону України від 14.12.2010 № 2778 „Про культуру” (далі – Закон 2778) передбачено, що унікальні культурні цінності, які мають виняткове історичне, художнє, наукове та інше культурне значення для формування вітчизняного культурного простору і визначають внесок українського народу у всесвітню культурну спадщину, визнаються об'єктами національного культурного надбання і **включаються до Державного реєстру національного культурного надбання.** Статтею 16 Закону України від 27.01.1995 № 32 „Про бібліотеки і бібліотечну справу” та частиною першою статті 14 Закону України від 24.12.1993 № 3814 „Про Національний архівний фонд та архівні установи” встановлено, що порядки включення до зазначеного

реєстру та ведення обліку об'єктів національного культурного надбання визначаються Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до Положення про Державний реєстр національного культурного надбання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.1992 № 466 (далі – Положення 466), занесення об'єктів національного культурного надбання до цього Реєстру здійснюється, зокрема, Міністерством культури України в установленому порядку. При цьому Положення 466 містить посилання на Основи законодавства України про культуру від 14.02.1992 № 2117, що втратили чинність згідно із Законом України від 14.12.2010 № 2778 „Про культуру”, та на органи виконавчої влади, які Схемою спрямування і координації діяльності центральних органів виконавчої влади Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 442 „Про оптимізацію системи органів виконавчої влади”, не передбачені.

Положеннями про Управління з питань мовної політики та літератури, (наказ Мінкультури від 16.12.2016 № 915/0/17-16) і про Головне управління мовної політики Директорату державної мовної політики (наказ Мінкультури від 20.06.2019 № 589/0/17-19) визначено, що ці структурні підрозділи Мінкультури забезпечують формування і ведення Державного реєстру національного культурного надбання (куратор Директорату з 05.03.2018 до 06.09.2019 – заступник Міністра Рибачук Ю. А.).

Як встановлено аудитом, **всупереч Положенню 495 Мінкультури не формує і не веде Державного реєстру національного культурного надбання.** Фактично зазначене вказує на службову недбалість посадових осіб Міністерства, адже держава позбавляється можливості збирати унікальні культурні цінності, які мають виняткове історичне, художнє, наукове та інше культурне значення для формування вітчизняного культурного простору і визначення внеску українського народу у всесвітню культурну спадщину, та визнавати їх об'єктами національного культурного надбання тощо. **Кваліфікувати такі дії мають відповідні правоохоронні органи, оскільки вбачаються ознаки службової недбалості, що може вплинути не лише на імідж держави, а й на гарантування країною безпеки її культурного надбання.**

Відповідно до пунктів 3, 5 та 6 частини другої статті 5 та частини другої статті 14 Закону України від 08.06.2000 № 1805 „Про охорону культурної спадщини” (далі – Закон 1805) Мінкультури веде Державний реєстр нерухомих пам'яток України (далі – Реєстр), здійснює координацію та контроль за паспортизацією нерухомих об'єктів культурної спадщини, подає Кабінетові Міністрів України пропозиції про занесення об'єктів культурної спадщини національного та місцевого значення до Реєстру та визначає порядок обліку об'єктів культурної спадщини.

Підпунктом 61 пункту 4 Положення 495 до завдань Мінкультури віднесено, зокрема, ведення, забезпечення публікації Реєстру, внесення об'єктів культурної спадщини місцевого значення до Реєстру та змін до нього щодо пам'яток місцевого значення, подання Кабінетові Міністрів України

пропозицій щодо внесення об'єктів культурної спадщини національного значення до Реєстру та змін до нього щодо пам'яток національного значення.

Наказом Мінкультури від 11.03.2013 № 158 „Про затвердження Порядку обліку об'єктів культурної спадщини”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2013 за № 528/23060, визначено єдину систему обліку об'єктів культурної спадщини, якою передбачено комплекс заходів із взяття на облік об'єкта культурної спадщини, оформлення облікової документації, занесення чи незанесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру, ведення Реєстру та розміщення відомостей Реєстру на офіційному вебсайті Мінкультури з можливістю їх безоплатного пошуку, перегляду та скачування матеріалів.

Реєстр функціонує у форматі Word, тобто не є інформаційно-телекомунікаційною системою, для якої необхідним є висновок КСЗІ. Дані Реєстру можуть зникнути у будь-який час. При цьому **Мінкультури не вживає жодних організаційних заходів для врегулювання питання ведення і захисту Реєстру.**

Також встановлено, що Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106 (далі – План заходів), у редакції до 20.11.2019, передбачено створення електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини та культурних цінностей.

У межах цього завдання Мінкультури до 31.12.2020 необхідно розробити та подати на розгляд Кабінетові Міністрів України законопроект про внесення змін до Закону України „Про музеї та музейну справу” (опрацювати законопроект з експертами ЄС та забезпечити супровід розгляду Верховною Радою України), а також законопроект про внесення змін до деяких актів законодавства у сфері вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей (у частині ведення електронного реєстру свідоцтв на переміщені культурні цінності); розробити, видати та зареєструвати в Мін'юсті накази щодо затвердження положення про електронний інформаційний ресурс культурної спадщини та культурних цінностей та щодо затвердження порядку ведення електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини та культурних цінностей; розробити IT-інфраструктуру для ведення Реєстру; розробити та впровадити електронну форму свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України; ввести в експлуатацію Реєстр.

Крім того, на виконання Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р, та Плану пріоритетних дій Уряду на 2019 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 № 1106-р, Мінкультури необхідно було забезпечити упродовж IV кварталу 2017 року та у 2019 році створення

електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини і культурних цінностей.

Водночас аудитом встановлено, що **заходи, визначені планами пріоритетних дій Кабінету Міністрів України на 2017 та 2019 роки, не виконано.** Зокрема, не забезпечено:

- розроблення та подання до Верховної Ради України законопроекту щодо створення електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини і культурних цінностей;

- видання наказів щодо затвердження положення про електронний інформаційний ресурс культурної спадщини та культурних цінностей; порядку ведення електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини та культурних цінностей;

- розроблення та впровадження в електронній формі свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України;

- розроблення технічного завдання для тестової версії програмного забезпечення та впровадження пілотного проекту генерації та обміну електронними уніфікованими даними про об'єкти культурної спадщини та культурні цінності.

Отже, в порушення Плану заходів, Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, планів пріоритетних дій Уряду на 2017 та 2019 роки, електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини і культурних цінностей не створено, хоча це завдання є пріоритетним для ефективного управління об'єктами культурної спадщини. Зазначене вказує на ознаки службової недбалості посадових осіб Міністерства культури України.

Аналіз нормативно-правового забезпечення діяльності Міністерства культури України та оцінка організаційного виконання завдань засвідчили, що окремі визначені законодавством України функції у повному обсязі не забезпечено, а необхідні нормативні документи у сфері культури, мистецтва, духовності та збереження культурних цінностей не розроблено. Як наслідок, держава, маючи унікальні культурні і духовні цінності, не гарантує їх збереження та інтеграцію в світовий простір, що, відповідно, впливає на імідж українського народу.

II. ОЦІНКА ОБҐРУНТОВАНОСТІ ПЛАНУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ВИДІЛЕНИХ НА ЗАГАЛЬНЕ КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

2.1. Оцінка стану планування і затвердження видатків державного бюджету на загальне керівництво та управління у сфері культури та основних результатів використання видатків державного бюджету

Згідно із законами України про державний бюджет на 2017–2019 роки на організацію роботи Мінкультури за бюджетною програмою 1801010 „Загальне керівництво та управління у сфері культури” затверджено бюджетних

призначень за загальним фондом у розмірі **51 271,5 тис. грн** (у тому числі видатки споживання – 49 771,5 тис. грн, видатки розвитку – 1 500,0 тис. грн), **95 139,5 тис. грн** (87 126,6 тис. грн; 8 012,9 тис. грн) і **87 346,0 тис. грн** (87 346,0 тис. грн; видатки розвитку не передбачено) відповідно. Бюджетні призначення за цією бюджетною програмою порівняно з 2017 роком у 2018 році збільшилися на 85,6 відс.: видатки на оплату праці – 58 212,1 тис. грн, капітальний ремонт приміщення Міністерства – 5 276,8 тис. грн і придбання обладнання та предметів довгострокового користування (165 персональних комп'ютерів, 5 кондиціонерів та мініАТС) – 2 736,1 тис. гривень. У 2019 році бюджетні призначення порівняно з 2018 роком зменшилися на 8,2 відс., що зумовлено незатвердженням видатків розвитку за цією бюджетною програмою.

Законом України від 13.07.2017 № 2137 „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2017 рік” (далі – Закон 2137) Мінкультури як головному розпорядникові бюджетних коштів збільшено бюджетні призначення загального фонду на 1 991,0 тис. грн, які шляхом внесення змін до кошторису бюджетної програми передбачені за КЕКВ 3110 „Придбання обладнання і предметів довгострокового користування” – 871,0 тис. грн, КЕКВ 2250 „Видатки на відрядження” – 820,0 тис. грн, КЕКВ 2240 „Оплата послуг (крім комунальних)” – 300,0 тис. грн (при цьому обсяги видатків за КЕКВ економічно не обґрунтовані відповідними розрахунками і не деталізовані за кількістю товарів (робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю). У 2018 році та січні–вересні 2019 року зміни до законів про державний бюджет на відповідний рік щодо збільшення бюджетних призначень за бюджетною програмою 1801010 не вносилися.

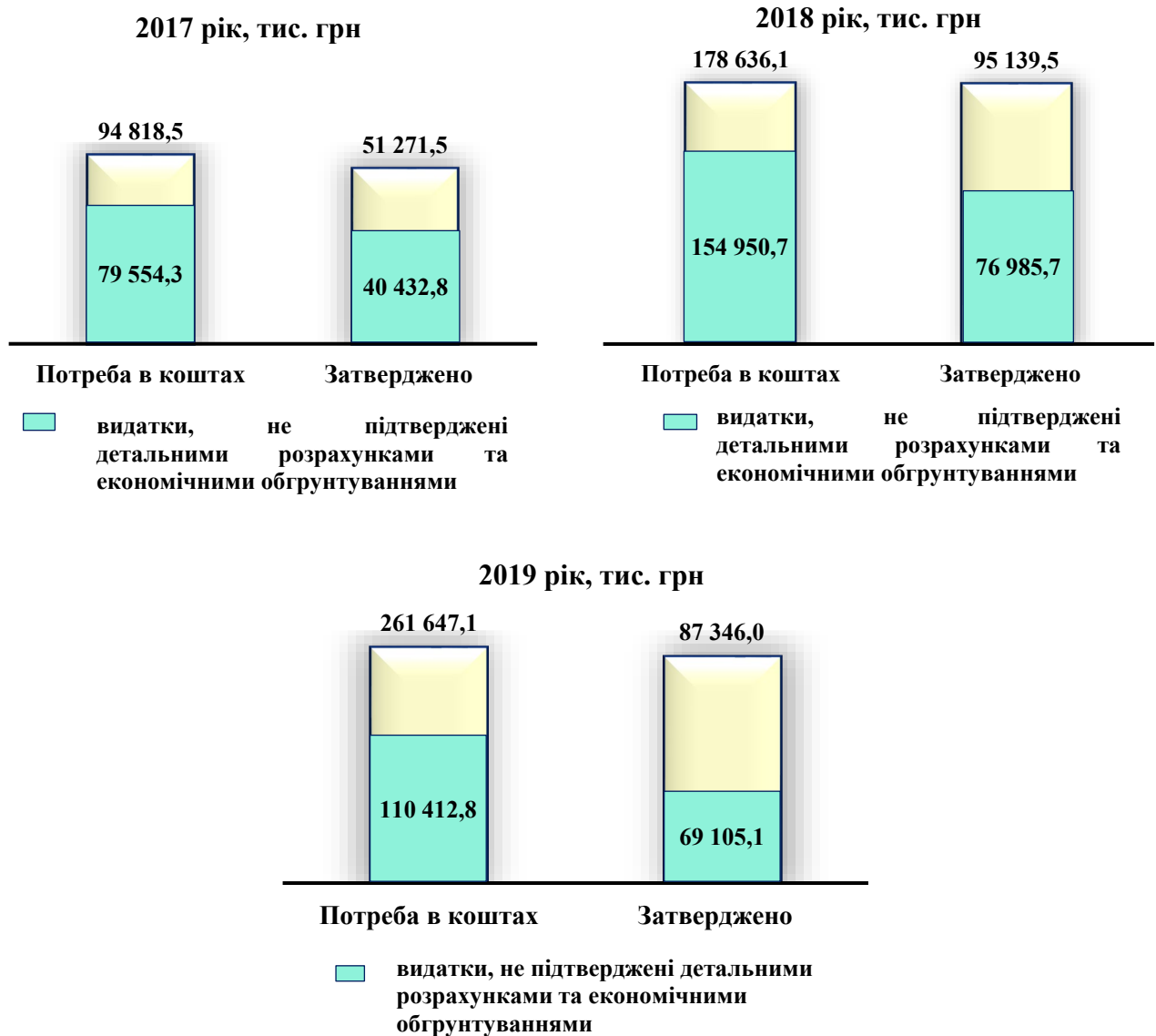
Отже, загальний розмір затверджених бюджетних призначень за бюджетною програмою 1801010 на **2017–2018 роки та дев'ять місяців 2019 року становив 235 748,0 тис. грн** (у тому числі видатки споживання – 225 364,1 тис. грн, видатки розвитку – 10 383,9 тис. гривень).

На 2017–2019 роки Мінкультури розраховувало загальну потребу в коштах на забезпечення реалізації державної політики у сферах культури та мистецтва, кінематографії, відновлення та збереження національної пам'яті, охорони культурної спадщини, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, державної мовної політики, міжнародних відносин, релігії та захисту прав національних меншин України за бюджетною програмою 1801010 у сумі 535 101,7 тис. грн (у тому числі видатки споживання – 371 561,2 тис. грн, видатки розвитку – 163 540,5 тис. гривень).

На діаграмі відображено співвідношення обсягів бюджетних призначень за бюджетною програмою 1801010, затверджених законами України „Про Державний бюджет України на 2017 рік” (без змін), „Про Державний бюджет України на 2018 рік” та „Про Державний бюджет України на 2019 рік” (без змін), до розрахункової потреби Мінкультури на організаційне забезпечення реалізації державної політики у сферах культури та мистецтва, кінематографії, відновлення та збереження національної пам'яті, охорони культурної

спадщини, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, державної мовної політики, міжнародних відносин, релігії та захисту прав національних меншин України.

Діаграма. Співвідношення обсягів бюджетних призначень за бюджетною програмою 1801010 до розрахункової потреби

У цілому на оплату праці, здійснення закупівель, оплату послуг, придбання обладнання, оплату комунальних послуг, капітальний ремонт та реконструкцію Мінкультури за бюджетною програмою 1801010 передбачено на:

2017 рік – 51 271,5 тис. грн, або 54,1 відс. потреби (94 818,5 тис. грн), у тому числі оплата праці з нарахуваннями – 46 321,0 тис. грн, або 64,0 відс. потреби (72 385,3 тис. грн), придбання землі та нематеріальних активів – 1 500,0 тис. грн, або 15,0 відс. потреби (10 000,0 тис. грн), оплата послуг (крім комунальних) – 1 156,7 тис. грн, або 14,8 відс. потреби (7 825,6 тис. грн), предмети, матеріали, обладнання та інвентар – 327,3 тис. грн, або 22,0 відс.

потреби (1 485,6 тис. грн), видатки на відрядження – 220,0 тис. грн, або 36,5 відс. потреби (603,0 тис. грн), інші поточні видатки – 50,0 тис. грн, або 71,4 відс. потреби (70,0 тис. грн), щодо решти позицій потребу враховано у повному обсязі;

2018 рік – 95 139,5 тис. грн, або 53,3 відс. потреби (178 636,1 тис. грн), у тому числі оплата праці з нарахуваннями – 65 018,7 тис. грн, або 63,5 відс. потреби (102 389,7 тис. грн), капітальне будівництво (придбання) та придбання землі та нематеріальних активів – 52 125,6 тис. грн, або 100,0 відс. потреби не враховано, щодо решти позицій потребу враховано у повному обсязі;

2019 рік – 87 346,0 тис. грн, або 33,4 відс. потреби (261 647,1 тис. грн), у тому числі оплата праці з нарахуваннями – 65 018,7 тис. грн, або 49,1 відс. потреби (144 600,9 тис. грн), оплата послуг (крім комунальних) – 6 141,0 тис. грн, або 49,2 відс. потреби (12 482,0 тис. грн), видатки на відрядження – 3 866,0 тис. грн, або 82,6 відс. потреби (4 680,5 тис. грн), предмети, матеріали, обладнання та інвентар – 3 681,6 тис. грн, або 87,2 відс. потреби (4 223,2 тис. грн), оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 2 400,7 тис. грн, або 87,8 відс. потреби (2 733,0 тис. грн), інші поточні видатки – 228,0 тис. грн, або 100,0 відс. потреби, потреба у капітальних видатках не врахована у повному обсязі на суму 92 649,5 тис. гривень.

Отже, у періоді, що підлягав аудиту, **спостерігається позитивна динаміка у забезпеченні потреби** Мінкультури у видатках споживання і **негативна – у забезпеченні потреби** у видатках розвитку.

Водночас аудитом встановлено, що з **недотриманням вимог пункту 1.5 Інструкції з підготовки бюджетних запитів**, затвердженої наказом Мінфіну від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим у Мін'юсті 26.06.2012 за № 1057/21369 (далі – Інструкція 687), Мінкультури бюджетні запити на 2017–2019 роки на здійснення закупівель, оплату послуг, придбання обладнання, оплату комунальних послуг, капітальний ремонт, придбання землі та нематеріальних активів тощо **на загальну суму 344 917,8 тис. грн подавались без підтверджуючих економічних обґрунтувань розрахунків кількісних та вартісних показників та належного контролю з боку Міністерства фінансів України.**

Без підтверджуючих економічних обґрунтувань розрахунків кількісних та вартісних показників, підтвердних документів та матеріалів, результатів аналізу ринкових пропозицій подано, зокрема, пропозиції до бюджетного запиту на:

2017 рік за КЕКВ 2110 „Оплата праці” – 59 332,2 тис. грн (немає детальних розрахунків посадових окладів, надбавок за ранг, вислугу років, інтенсивність праці, фонду преміювання, матеріальної допомоги на оздоровлення та вирішення соціально-побутових потреб у розрізі структурних підрозділів (департаментів, управлінь, відділів) та займаних посад); КЕКВ 2210 „Предмети, матеріали, обладнання та інвентар”, КЕКВ 2240 „Оплата послуг (крім комунальних)”, КЕКВ 2250 „Видатки на відрядження”, КЕКВ 2800 „Інші поточні видатки” – 9 469,6 тис. грн (немає детальних розрахунків та

економічних обґрунтувань, підтвердних документів та матеріалів, результатів аналізу ринкових пропозицій, переліку обладнання й інвентарю, що планувалися для закупівлі товарів, робіт та послуг);

2018 рік за КЕКВ 2110 „Оплата праці” – 83 926,0 тис. грн (немає детальних розрахунків посадових окладів, надбавок за ранг, вислугу років, інтенсивність праці, фонду преміювання, матеріальної допомоги на оздоровлення та вирішення соціально-побутових питань у розрізі структурних підрозділів (департаментів, управлінь, відділів) та займаних посад); КЕКВ 2210 „Предмети, матеріали, обладнання та інвентар” – 1 463,4 тис. грн (немає детальних розрахунків та економічних обґрунтувань щодо придбання письмових та комп’ютерних столів, стільців та крісел офісних, багатофункціональних пристроїв, шаф для одягу та паперу тощо); КЕКВ 2240 „Оплата послуг (крім комунальних)” – 5 915,0 тис. грн (немає детальних розрахунків та економічних обґрунтувань щодо функціонування реєстру комплексної системи обліку культурної спадщини, культурних цінностей та нерухомих пам’яток України, технічного захисту інформації режимно-секторної роботи та створення комплексу технічного захисту інформації у кабінеті Міністра, поточного ремонту будівель, приміщень, технічного обслуговування і поточного ремонту обладнання, техніки, механізмів тощо); КЕКВ 2250 „Видатки на відрядження” – 3 525,9 тис. грн (немає економічних обґрунтувань розрахунків кількісних показників відряджень у межах України та за кордон);

2019 рік за КЕКВ 2210 „Предмети, матеріали, обладнання та інвентар” – 2 734,0 тис. грн (немає детальних розрахунків та економічних обґрунтувань щодо придбання письмових столів, стільців та крісел офісних, монохромних принтерів та дископротяжних сканерів, шаф для одягу та паперу, жалюзі, жорстких дисків тощо); КЕКВ 2240 „Оплата послуг (крім комунальних)” – 10 420,8 тис. грн (немає детальних розрахунків та економічних обґрунтувань щодо забезпечення роботи реєстру комплексного інформаційного ресурсу культурної спадщини та культурних цінностей (**реєстр упродовж 2017–2018 років та дев’ять місяців 2019 року не створено**), технічного захисту інформації режимно-секторної роботи та створення комплексу технічного захисту інформації у кабінеті Міністра, поточного ремонту будівель, приміщень, технічного обслуговування і поточного ремонту обладнання, техніки, механізмів, адміністрування програмного забезпечення документообігу та обслуговування програм тощо), КЕКВ 2250 „Видатки на відрядження” – 4 608,5 тис. грн (немає економічних обґрунтувань розрахунків кількісних показників відряджень у межах України та за кордон).

Аудитом також встановлено, що з **недотриманням вимог пункту 2.8 Інструкції 687** Мінкультури бюджетні запити на 2017–2019 роки на придбання обладнання і предметів довгострокового користування, капітальний ремонт, придбання землі та нематеріальних активів надавались **без детальних розрахунків і обґрунтувань, проєктно-кошторисної документації, затвердженої в установленому порядку, зазначення кількості наявного**

обладнання та предметів довгострокового користування та ступеня їх фізичної і моральної зношеності. Зокрема, подано пропозиції до бюджетного запиту на:

2017 рік за КЕКВ 3110 „Придбання обладнання і предметів довгострокового користування” – 752,5 тис. грн (придбання комп’ютерного обладнання); КЕКВ 3160 „Придбання землі та нематеріальних активів” – 10 000,0 тис. грн (створення комплексної системи обліку культурної спадщини України);

2018 рік за КЕКВ 3110 „Придбання обладнання і предметів довгострокового користування” – 2 718,0 тис. грн (придбання комп’ютерного обладнання, кондиціонерів, копіювальних апаратів); КЕКВ 3120 „Капітальне будівництво (придбання)” – 39 625,6 тис. грн (придбання 35 квартир); КЕКВ 3130 „Капітальний ремонт” – 5 276,8 тис. грн (капітальний ремонт приміщення Міністерства); КЕКВ 3160 „Придбання землі та нематеріальних активів ” – 12 500,0 тис. грн (створення Державного реєстру нерухомих пам’яток України та електронно-інформаційного реєстру культурної спадщини і культурних цінностей);

2019 рік за КЕКВ 3110 „Придбання обладнання і предметів довгострокового користування” – 6 422,1 тис. грн (придбання дискового масиву, комп’ютерного обладнання, серверів та комп’ютерних станцій для забезпечення роботи електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини та культурних цінностей, кондиціонерів, копіювальних апаратів, жорстких дисків тощо); КЕКВ 3120 „Капітальне будівництво (придбання)” – 48 525,6 тис. грн (придбання 35 квартир, розробка проектно-кошторисної документації та комплексне будівництво серверної кімнати); КЕКВ 3130 „Капітальний ремонт” – 2 701,8 тис. грн (капітальний ремонт приміщення Міністерства); КЕКВ 3160 „Придбання землі та нематеріальних активів ” – 35 000,0 тис. грн (створення електронного інформаційного реєстру культурної спадщини і культурних цінностей).

Отже, Мінкультури як головним розпорядником бюджетних коштів **у порушення вимог частини третьої статті 35 Бюджетного кодексу України та пункту 1.14 Інструкції 687 не забезпечено достовірності** поданих до Мінфіну бюджетних запитів, які мають містити інформацію, необхідну для аналізу показників проектів державного бюджету, на загальну суму 344 917,8 тис. гривень.

У порушення пункту 22 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок 228), Мінкультури під час підготовки у 2017–2019 роках за бюджетною програмою 1801010 проектів кошторисів не забезпечило затвердження в них сум, обґрунтованих відповідними розрахунками і деталізованих за видами та кількістю товарів (робіт, послуг), із зазначенням вартості за одиницю, загалом у розмірі 186 523,6 тис. грн,

що відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

Довідково. Ненадання детальних розрахунків та обґрунтувань до кошторисів за бюджетною програмою 1801010 підтверджено аудитом за КЕКВ 2110 – на 154 392,2 тис. грн, КЕКВ 2210 – 5 350,1 тис. грн, КЕКВ 2240 – 9 680,5 тис. грн, КЕКВ 2250 – 7 341,9 тис. грн, КЕКВ 2800 – 246,0 тис. грн, КЕКВ 3110 – 2 736,1 тис. грн, КЕКВ 3130 – 5 276,8 тис. грн, КЕКВ 3160 – 1 500,0 тис. гривень.

Аналізом стану виконання паспорта бюджетної програми 1801010 на 2017–2018 роки встановлено, що Мінкультури за умов повного надходження та використання бюджетних коштів не визначено частини напрямів їх використання та, відповідно, результативних показників їх виконання.

Згідно з паспортом бюджетної програми 1801010 обсяг бюджетних асигнувань на 2017 рік становив 60 346,4 тис. грн, 2018 рік – 111 573,8 тис. грн, 2019 рік* – 108 036,2 тис. грн (табл. 1).

Таблиця 1

Асигнування, надані Міністерству культури України за бюджетною програмою 1801010 у 2017–2018 роках та січні–вересні 2019 року

тис. грн						
№ з/п	Напрями використання	Рік	Затверджено бюджетних асигнувань	Затверджено зі змінами бюджетних асигнувань	Виконано	Відс. виконання
1.	Забезпечення виконання функцій та завдань у сфері культури і мистецтв	2017	49 721,5	51 359,5	50 269,3	97,9
		2018	87 126,6	87 126,6	79 094,9	90,8
		2019*	104 815,2	106 337,0	-	-
2.	Заходи з інформатизації	2017	-	1 753,0	1 487,0	84,8
		2018	2 476,1	2 476,1	2 365,8	95,5
		2019*	1 699,2	1 699,2	-	-
3.	Сплата судового збору	2017	50,0	50,0	21,3	42,6
4.	Зміцнення матеріально-технічної бази апарату Мінкультури	2017	1 500,0	100,0	100,0	100,0
		2018	260,0	260,0	247,1	95,0
5.	Заходи з реалізації комплексної реформи державного управління	2017	-	7 083,9	2 753,0	38,9
		2018	-	16 434,3	12 105,1	73,7
6.	Капітальний ремонт приміщення Мінкультури	2018	5 276,8	5 276,8	4 184,6	79,3
	УСЬОГО ВИДАТКІВ	2017	51 271,5	60 346,4	54 630,6	90,5
		2018	95 139,5	111 573,8	97 997,5	87,8
		2019*	106 514,4	108 036,2	73 908,4	68,4

* Дані звіту про надходження та використання коштів загального фонду за дев'ять місяців 2019 року.

Аудитом встановлено, що упродовж 2017–2018 років та дев'яти місяців 2019 року до паспорта бюджетної програми 1801010 внесено чотири зміни. Зокрема, з прийняттям Закону 2137 та розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 581-р „Про передачу деяких бюджетних призначень, передбачених Господарсько-фінансовому департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України у 2017 році на підтримку реалізації комплексної реформи

державного управління” до паспорта бюджетної програми 1801010 у жовтні 2017 року внесено зміну: збільшено обсяг бюджетних асигнувань загального фонду на 9 074,9 тис. грн, з них видатки споживання – на 6 613,9 тис. грн, видатки розвитку – на 2 461,0 тис. гривень.

Паспорт бюджетної програми доповнено такими напрямками використання бюджетних коштів: „Заходи з реалізації комплексної реформи державного управління (у т. ч. заходи з інформатизації – 1 165,0 тис. грн)” – 7 083,9 тис. грн та „Заходи з інформатизації” – 1 753,0 тис. грн (детальних розрахунків та економічних обґрунтувань щодо придбання комп’ютерної техніки та обладнання немає).

При цьому обсяг коштів за напрямом „Забезпечення виконання функцій та завдань у сфері культури і мистецтв” збільшено на 1 638,0 тис. грн, або 3,3 відс., а за напрямом „Зміцнення матеріально-технічної бази апарату Мінкультури” зменшено на 1 400,0 тис. грн, або 93,3 відсотка.

Також доповнено такі результативні показники бюджетної програми: „затрати” – кількість державних службовців, залучених у рамках реалізації комплексної реформи державного управління – 45 (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 647 чисельність працівників директоратів Мінкультури не може перевищувати 44 посади), кількість службових відряджень за кордон – 20 (при цьому зменшено кількість службових відряджень у межах України на 33); „продукту” – кількість придбаної комп’ютерної техніки – 96, кількість придбаних джерел безпечного живлення до серверів – 2, кількість робочих місць, обладнаних для державних службовців, залучених у рамках реалізації комплексної реформи державного управління, – 45, кількість придбаних планшетів/ноутбуків для державних службовців, залучених у рамках реалізації комплексної реформи державного управління, – 45; „ефективності” – середня вартість одного придбаного джерела безпечного живлення до серверів – 50,0 тис. грн, середньомісячні виплати державному службовцю, залученому в рамках реалізації комплексної реформи державного управління, – 57,7 тис. грн, середня вартість одного придбаного планшета/ноутбука для державних службовців, залучених у рамках реалізації комплексної реформи державного управління, – 25,9 тис. грн, середня вартість облаштування одного робочого місця для державних службовців, залучених у рамках реалізації комплексної реформи державного управління, – 54,9 тис. грн, середня вартість 1 людинодня відрядження за кордон – 41,0 тис. грн (при цьому збільшено середню вартість 1 людинодня відрядження в межах України – на 1,4 тис. грн, до 2,9 тис. грн); „якості” – частка справ, за якими прийнято рішення на користь установи, – 100,0 відс., рівень введення в експлуатацію придбаного обладнання – 100,0 відс., рівень укомплектованості директоратів – 50,0 відсотка.

З виданням розпоряджень Кабінету Міністрів України від 28.02.2018 № 198-р „Про передачу деяких бюджетних призначень, передбачених Господарсько-фінансовому департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України у 2018 році на підтримку реалізації комплексної реформи державного

управління” та від 05.12.2018 № 925-р „Про передачу деяких бюджетних призначень, передбачених Господарсько-фінансовому департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України у 2018 році на підтримку реалізації комплексної реформи державного управління” до паспорта бюджетної програми 1801010 у травні та грудні 2018 року внесено зміни: збільшено обсяг бюджетних асигнувань за загальним фондом на 16 434,8 тис. грн (детальних розрахунків фонду оплати праці в розрізі директоратів і займаних посад немає), доповнено напрямом використання бюджетних коштів „Заходи з реалізації комплексної реформи державного управління”, у результативних показниках бюджетної програми „затрати” збільшено граничну чисельність працівників на 44 (до 275) та кількість державних службовців, залучених у рамках реалізації комплексної реформи державного управління, – на 23 (до 45) і зменшено кількість службових відряджень за кордон – на 51 (до 65).

З виданням розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 487-р „Про передачу деяких бюджетних призначень, передбачених Господарсько-фінансовому департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України у 2019 році на підтримку реалізації комплексної реформи державного управління” до паспорта бюджетної програми 1801010 у серпні 2019 року внесено зміни: збільшено обсяг бюджетних асигнувань за загальним фондом на 1 521,8 тис. грн (детальних розрахунків фонду оплати праці в розрізі директоратів і займаних посад немає).

Як засвідчив аудит, упродовж 2017–2018 років найбільше коштів спрямовано за напрямками:

„Забезпечення виконання функцій і завдань у сфері культури і мистецтва” – 138 486,1 тис. грн, з яких використано 129 364,2 тис. грн, або 93,4 відс. річного плану, що на 9 121,9 тис. грн менше, ніж затверджено у паспорті (повернуто до державного бюджету);

„Заходи з реалізації комплексної реформи державного управління” – 23 518,2 тис. грн, з яких використано 14 858,1 тис. грн, або 63,2 відс., що на 8 660,1 тис. грн менше, ніж затверджено у паспорті (повернуто до державного бюджету);

„Капітальний ремонт приміщення Мінкультури” – 5 276,8 тис. грн, з яких використано 4 184,6 тис. грн, або 79,3 відс., що на 1 092,2 тис. грн менше, ніж затверджено у паспорті (повернуто до державного бюджету);

„Заходи з інформатизації” – 4 229,1 тис. грн, з яких використано 3 852,8 тис. грн, або 91,1 відс., що на 376,3 тис. грн менше, ніж затверджено у паспорті (повернуто до державного бюджету).

У січні–вересні 2019 року Мінкультури на забезпечення виконання функцій і завдань у сфері культури та мистецтва використано 73 908,4 тис. грн, або 68,4 відс. річного плану.

Мінкультури не дотримано положень пункту 7 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм², затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536 „Про результативні показники бюджетної програми”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.12.2010 за № 1353/18648 (далі – Наказ 1536), а саме **не розроблено методики розрахунку результативних показників** до паспорта бюджетної програми 1801010.

Встановлено, що кількість затверджених у паспорті бюджетної програми на 2017–2018 роки результативних показників залишалася майже однаковою (33 та 34 показники), у паспорті бюджетної програми на 2019 рік їх кількість зменшилася до 26 показників.

Згідно зі звітом про виконання паспорта бюджетної програми за 2017 рік з 33 затверджених результативних показників не виконано 13 (39,4 відс.), у повному обсязі виконано 9, перевиконано – 11.

Згідно зі звітом про виконання паспорта бюджетної програми за 2018 рік з 34 затверджених результативних показників не виконано 17 (50,0 відс.), у повному обсязі виконано лише 6, перевиконано – 11.

Невиконання у 2017–2018 роках значної кількості результативних показників, затверджених у паспорті бюджетної програми, свідчить про неефективність планування і некоректність поставлених завдань.

Крім того, визначені у паспорті результативні показники не дають можливості оцінити ефективність/результативність витрачання коштів, співвідношення досягнутих результатів та витрат і їх відповідність цілі вказаної бюджетної програми. Зокрема, до результативних показників віднесено кількість зареєстрованих статутів (положень) релігійних організацій, кількість придбаного обладнання виробничого користування, кількість придбаної комп'ютерної техніки, кількість виготовленої проектно-кошторисної документації тощо.

Отже, Мінкультури не дотримано визначених статтею 7 Бюджетного кодексу України принципів бюджетного процесу – обґрунтованість, ефективність та результативність, що впливає на здійснення аналізу стану виконання бюджетної програми в частині фінансового забезпечення реалізації її заходів та ефективності виконання.

Кошториси Мінкультури на 2017–2019 роки за бюджетною програмою 1801010 „Загальне керівництво та управління у сфері культури” затверджені Державним секретарем Карандеєвим Р. В. з обсягом бюджетних асигнувань на загальну суму 233 757,0 тис. гривень.

² Головні розпорядники забезпечують достовірність результативних показників та точність їх розрахунку; розробляють методику розрахунку для результативних показників, що потребують методологічних роз'яснень їх змісту.

Стан забезпеченості Мінкультури відповідно до визначеної потреби у коштах загального фонду на 2017–2019 роки за бюджетною програмою 1801010 за кодами економічної класифікації видатків наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Стан забезпеченості Мінкультури бюджетними асигнуваннями загального фонду державного бюджету в 2017–2019 роках

тис. грн						
№ з/п	Показники	Рік	Розрахована потреба	Затверджено	Затверджено зі змінами	Забезпечено потребу (відс.) кол.5/кол.4*100
1	2	3	4	5	6	7
1.	Оплата праці	2017	59 332,2	37 968,0	41 747,6	64,0
		2018	83 926,0	58 212,1	71 682,8	69,4
		2019	118 525,3	58 212,1	75 171,3	49,1
2.	Нарахування на оплату праці	2017	13 053,1	8 353,0	9 184,6	64,0
		2018	18 463,7	12 806,6	15 770,2	69,4
		2019	26 075,6	12 806,6	16 537,6	49,1
3.	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2017	1 485,6	327,3	1 348,0	22,0
		2018	2 256,2	2 256,2	3 532,1	100,0
		2019	4 223,2	3 681,6	3 681,6	87,2
4.	Оплата послуг (крім комунальних)	2017	7 825,6	1 156,7	1 619,4	14,8
		2018	7 856,5	7 856,5	7 856,5	100,0
		2019	12 482,0	6 141,0	6 123,5	49,2
5.	Видатки на відрядження	2017	603,0	220,0	1 440,0	36,5
		2018	3 575,9	3 575,9	2 300,0	100,0
		2019	4 680,5	3 866,0	3 866,0	82,6
6.	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2017	1 696,5	1 696,5	1 648,5	100,0
		2018	2 181,3	2 181,3	2 181,3	100,0
		2019	2 733,0	2 400,7	2 418,2	87,8
7.	Дослідження і розробки, окремі заходи з реалізації державних (регіональних) програм	2017	-	-	3,7	-
		2018	10,0	10,0	10,0	100,0
		2019	50,0	10,0	10,0	20,0
8.	Інші поточні видатки	2017	70,0	50,0	107,6	71,4
		2018	228,0	228,0	228,0	100,0
		2019	228,0	228,0	228,0	100,0
9.	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	2017	752,2	-	3 247,0	-
		2018	2 736,1	2 736,1	2 736,1	100,0
		2019	6 422,1	-	-	-
10.	Капітальне будівництво (придбання)	2017	-	-	-	-
		2018	39 625,6	-	-	-
		2019	48 525,6	-	-	-
11.	Капітальний ремонт	2017	-	-	-	-
		2018	5 276,8	5 276,8	5 276,8	100,0
		2019	2 701,8	-	-	-
12.	Придбання землі та нематеріальних активів	2017	10 000,0	1 500,0	-	15,0
		2018	12 500	-	-	-
		2019	35 000,0	-	-	-
	УСЬОГО ВИДАТКІВ	2017	94 818,5	51 271,5	60 346,4	54,1
		2018	178 636,1	95 139,5	111 573,8	53,3
		2019*	261 647,1	87 346,0	108 036,2	33,4

* Дані на 01.10.2019.

Аналіз даних табл. 2 свідчить, що у 2017 році потребу в коштах за бюджетною програмою 1801010 **задоволено в середньому на 54,1 відс.**, з яких видатки на оплату праці з нарахуваннями на 64,0 відс., видатки на відрядження – на 36,5 відс., предмети, матеріали, обладнання та інвентар – на 22,0 відс., придбання землі та нематеріальних активів – на 15,0 відс., оплату послуг (крім комунальних) – на 14,8 відс., оплату комунальних послуг та енергоносіїв – на 100 відсотків. При цьому бюджетних асигнувань на придбання обладнання і предметів довгострокового користування, капітальний ремонт початковим кошторисом Мінкультури на 2017 рік не передбачалось (потреба становила 752,2 тис. гривень).

Під час аудиту встановлено, що бюджетні асигнування за загальним фондом на 2017 рік (з урахуванням змін) становили 60 346,4 тис. грн, тобто збільшились на 9 074,9 тис. грн, зокрема, найбільше видатки на оплату праці з нарахуваннями – на 4 611,2 тис. грн, або 10,0 відс., придбання обладнання і предметів довгострокового користування – на 3 247,0 тис. грн, або 100,0 відс., видатки на відрядження – на 1 220,0 тис. грн, або в 6,5 раза, предмети, матеріали, обладнання та інвентар – на 1 020,7 тис. грн, або в 4,1 раза. При цьому на 1 500,0 тис. грн, або 100 відс., зменшено видатки на придбання землі та матеріальних активів.

У 2018 році потребу в коштах за бюджетною програмою 1801010 **задоволено в середньому на 53,3 відс.**, з яких потреби у видатках, крім оплати праці з нарахуваннями (69,4 відс.), задоволено стовідсотково.

Встановлено, що бюджетні асигнування за загальним фондом на 2018 рік (з урахуванням змін) становили 111 573,8 тис. грн, тобто збільшились на 16 434,3 тис. грн, або 17,3 відс., за рахунок видатків на оплату праці з нарахуваннями для працівників з питань реформи.

У 2019 році потребу в коштах за бюджетною програмою 1801010 **задоволено в середньому на 33,4 відс.**, з яких видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв на 87,8 відс., предмети, матеріали, обладнання та інвентар – на 87,2 відс., видатки на відрядження – на 82,6 відс., оплату послуг (крім комунальних) – на 49,2 відс., оплату праці з нарахуваннями – на 49,1 відс., інші поточні видатки – на 100,0 відсотків. При цьому бюджетних асигнувань на придбання обладнання і предметів довгострокового користування, капітальне будівництво (придбання), капітальний ремонт і придбання землі та нематеріальних активів кошторисом Мінкультури на 2019 рік не передбачалось (розрахована потреба становила 92 649,5 тис. гривень).

Також аудитом встановлено, що задоволення у 2017–2019 роках потреби в коштах за бюджетною програмою 1801010 на рівні 50,0 відс. і нижче спричинено неналежним внутрішнім контролем, а також недотриманням Мінкультури вимог Порядку 228 та Інструкції 687 під час складання бюджетних запитів та підготовки проектів кошторисів, оскільки окремі коди економічної класифікації видатків не мали детальних розрахунків й обґрунтувань кількісних та вартісних показників, проектно-кошторисної документації, затвердженої в установленому порядку, та не зазначались

кількість наявного обладнання та предметів довгострокового користування, ступінь їх фізичної і моральної зношеності.

У результаті внесення змін до кошторису на 2017 рік також збільшено на 882,3 тис. грн бюджетні асигнування за спеціальним фондом за рахунок безоплатно отриманої гуманітарної допомоги (комп'ютерна техніка та багатофункціональні пристрої). Упродовж 2018 та дев'яти місяців 2019 року до кошторису за спеціальним фондом зміни не вносилися.

Таким чином, у періоді, що підлягав аудиту, спостерігається позитивна динаміка у забезпеченні потреби Мінкультури у видатках споживання і негативна – у забезпеченні потреби у видатках розвитку.

Неефективний внутрішній контроль Мінкультури спричинив порушення пунктів 1.5 та 2.8 Інструкції 687 під час складання бюджетних запитів на 2017–2019 роки на здійснення закупівель, оплату послуг, придбання обладнання, оплату комунальних послуг, капітальний ремонт, придбання землі та нематеріальних активів на загальну суму 344 917,8 тис. гривень. Мінкультури як головним розпорядником бюджетних коштів у порушення частини третьої статті 35 Бюджетного кодексу України та пункту 1.14 Інструкції 687 не забезпечено достовірності поданих до Мінфіну бюджетних запитів, які мають містити інформацію, необхідну для аналізу показників проєкту державного бюджету.

У порушення пункту 22 Порядку 228 Мінкультури під час підготовки проєктів кошторисів включено показники видатків бюджету без обґрунтування відповідними розрахунками за окремими кодами економічної класифікації видатків та деталізації за видами і кількістю товарів (робіт, послуг) із зазначенням вартості за одиницю на загальну суму 186 523,6 тис. гривень.

Аудитом встановлено низку порушень при складанні та виконанні паспорта бюджетної програми, зокрема, не розроблено методики розрахунку результативних показників, не виконано результативних показників у зв'язку з недотриманням загальних вимог до планування, виконання, звітування про виконання бюджетної програми, встановлених у Наказі 1536.

2.2. Оцінка ефективності використання коштів державного бюджету, виділених Міністерству культури України на загальне керівництво та управління у сфері культури

За даними зведених звітів про надходження та використання коштів за 2017–2018 роки та дев'ять місяців 2019 року Мінкультури за бюджетною програмою 1801010 із загального фонду державного бюджету використано 226 536,5 тис. грн, у тому числі за 2017 рік – 54 630,6 тис. грн, або 90,5 відс. річного плану, 2018 рік – 97 997,5 тис. грн, або 87,8 відс., дев'ять місяців 2019 року – 73 908,4 тис. грн, або 92,5 відс. плану на січень–вересень.

Аналізом звітів про надходження та використання коштів загального фонду державного бюджету за 2017–2018 роки та дев'ять місяців 2019 року

встановлено:

у 2017 році найбільшу питому вагу займали видатки на оплату праці із нарахуваннями – 85,7 відс. (46 836,5 тис. грн) та капітальні видатки – 5,8 відс. (3 191,1 тис. грн), зокрема придбання обладнання і предметів довгострокового використання. Найменшими є інші поточні видатки – 0,1 відс. (25,4 тис. грн); оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 1,5 відс. (828,5 тис. грн), придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – 1,8 відс. (968,9 тис. грн);

у 2018 році найбільшу питому вагу займали видатки на оплату праці із нарахуваннями – 84,6 відс. (82 944,4 тис. грн) та капітальні видатки – 6,9 відс. (6 797,2 тис. грн), зокрема придбання обладнання і предметів довгострокового використання та капітальний ремонт. Найменшими є інші поточні видатки – 0,2 відс. (182,8 тис. грн), оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 1,1 відс. (1 118,0 тис. грн), видатки на відрядження – 1,8 відс. (1 765,4 тис. грн);

у січні–вересні 2019 року найбільшу питому вагу займали видатки на оплату праці із нарахуваннями – 92,6 відс. (68 440,3 тис. грн), оплату послуг (крім комунальних) – 2,5 відс. (1 874,5 тис. гривень). Найменшими є інші поточні видатки – 0,1 відс. (72,0 тис. грн); оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 1,4 відс. (1 032,1 тис. грн); придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – 1,5 відс. (1 092,3 тис. гривень). При цьому в січні–вересні на капітальні видатки кошти не спрямовувались.

Аудитом встановлено, що за 2017–2018 роки та дев'ять місяців 2019 року капітальні видатки за бюджетною програмою 1801010 у середньому становили лише 4,4 відс. (3 329,4 тис. гривень). Таким чином, видатки розвитку за рахунок коштів державного бюджету на оновлення матеріально-технічної бази Мінкультури були недостатніми. **Фінансове забезпечення діяльності Мінкультури здійснювалось за рахунок коштів державного бюджету.**

Внаслідок неналежного контролю та неприйняття своєчасних управлінських рішень Мінкультури до державного бюджету за бюджетною програмою 1801010 у 2017–2018 роках повернено залишок невикористаних відкритих асигнувань у сумі **19 292,1 тис. грн³**, що є неефективним управлінням бюджетними коштами.

2.3. Аудит використання коштів на оплату праці працівників Міністерства культури України

Постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 „Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів” затверджено граничну чисельність працівників Мінкультури – 231 од. (у тому числі державних службовців – 227).

³ 19 292,1 тис. грн, з них у 2017 році – 5 715,8 тис. грн, 2018 році – 13 576,3 тис. гривень.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 647 „Деякі питання реалізації комплексної реформи державного управління” передбачено, що кількість посад фахівців з питань реформ у директоратах Мінкультури, що утворюються для виконання завдань, пов’язаних із забезпеченням формування державної політики у відповідних сферах, не може перевищувати 44 посади. Постановою Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 235 „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України” граничну кількість посад фахівців з питань реформ у директоратах Мінкультури збільшено до 63.

Інформацію щодо фактичної кількості працівників та вакансій наведено у табл. 3.

Таблиця 3

**Кількість працівників та вакансій за бюджетною програмою 1801010
за 2017-2018 роки та дев’ять місяців 2019 року**

Станом на:	Фактична кількість (осіб)	Вакансії	Разом
01.01.2017	198	32	230
01.04.2017	200	30	230
01.07.2017	205	25	230
01.10.2017	202	51	253
01.01.2018	199	54	253
01.04.2018	210	43	253
01.07.2018	214	39	253
01.10.2018	219	53	272
01.01.2019	219	53	272
01.04.2019	223	49	272
01.07.2019	222	53	275
01.10.2019	219	56	275

Аналізом даних табл. 3 встановлено, що при штатній чисельності Мінкультури від 230 до 275 осіб у середньому вакантними були за 2017 рік 38 посад, або 15,9 відс. загальної штатної чисельності, 2018 рік – 47, або 17,9 відс., дев’ять місяців 2019 року – 53, або 19,2 відсотка.

Аудитом засвідчено, що Мінкультури у 2017 році та першому півріччі 2018 року всупереч вимогам абзацу третього частини шостої статті 52 Закону України від 10.12.2015 № 889 „Про державну службу” (далі – Закон 889), яким визначено, що встановлення премій державним службовцям здійснюється керівником державної служби відповідно до затвердженого ним положення про преміювання у відповідному державному органі, погодженого з виборним органом первинної профспілкової організації, здійснювало преміювання працівників без такого положення. Положення про преміювання працівників апарату Міністерства культури України затверджено наказом Мінкультури від 21.06.2018 № 582.

Питома вага посадового окладу до сумарного фонду оплати праці становила за:

2017 рік – 34,3 відс. (13 217,5 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 8,9 відс. (46,5 тис. грн);

2018 рік – 32,4 відс. (22 149,0 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 13,2 відс. (1 352,0 тис. грн);

дев'ять місяців 2019 року – 30,4 відс. (17 528,1 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 17,6 відс. (2 435,1 тис. грн);

обов'язкових надбавок за:

2017 рік – 11,6 відс. (4 468,5 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 2,0 відс. (10,7 тис. грн);

2018 рік – 11,0 відс. (7 499,1 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 2,8 відс. (282,1 тис. грн);

дев'ять місяців 2019 року – 11,0 відс. (6 280,3 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 3,6 відс. (511,9 тис. грн);

стимулюючих надбавок та доплат за:

2017 рік – 27,2 відс. (10 461,8 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 89,1 відс. (467,1 тис. грн);

2018 рік – 29,2 відс. (19 997,2 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 61,2 відс. (6 266,0 тис. грн);

дев'ять місяців 2019 року – 22,4 відс. (12 650,3 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 53,1 відс. (7 477,5 тис. грн);

інших видів виплат за:

2017 рік – 26,9 відс. (10 344,5 тис. грн);

2018 рік – 27,5 відс. (18 822,7 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 22,9 відс. (2 345,8 тис. грн);

дев'ять місяців 2019 року – 35,4 відс. (20 011,0 тис. грн), у тому числі за рахунок коштів на реформу – 25,9 відс. (3 644,4 тис. гривень).

Слід зазначити, що надбавку за інтенсивність праці виплачено у 2017 році 60 працівникам, або 30,0 відс. працюючих, на суму 1 278,7 тис. грн; у 2018 році – 90, або 40,0 відс., на суму 1 800,6 тис. грн; за дев'ять місяців 2019 року – 87, або 40,0 відс., на суму 1 304,6 тис. гривень.

Внаслідок неналежного контролю та неприйняття своєчасних управлінських рішень Мінкультури у порушення вимог абзацу третього частини шостої статті 52 Закону 889 у 2017 році та першому півріччі 2018 року здійснювало преміювання працівників без відповідного положення.

2.4. Аудит використання коштів на оплату праці працівників Міністерства культури України за рахунок коштів на підтримку реалізації комплексної реформи державного управління

Аудитом встановлено, що у 2017–2018 роках відповідно до Порядку розподілу і використання бюджетних коштів на підтримку реалізації комплексної реформи державного управління, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 647, здійснювалось преміювання державних службовців, залучених до організації та проведення конкурсів на зайняття вакантних посад державної служби директоратів Мінкультури, з урахуванням їх особистої участі в організації та проведенні зазначених конкурсів. У 2019 році таке преміювання не здійснювалось.

Відповідно до наказів Мінкультури⁴ преміювання державних службовців, залучених до організації та проведення конкурсів на зайняття вакантних посад державної служби директоратів, здійснювалось на підставі службових записок начальника управління персоналу Шевчук Л. О. та начальника відділу роботи з персоналом Ткач О. М. за погодженням Державного секретаря Мінкультури Карандєєва Р. В. без економічного обґрунтування таких виплат. Зокрема, 18 державним службовцям з урахуванням їх особистої участі в організації та проведенні зазначених конкурсів виплачено 659,8 тис. грн, з них найбільше коштів виплачено двом керівникам структурних підрозділів Міністерства (начальникам відділу роботи з персоналом і управління правового забезпечення) на загальну суму 206,7 тис. грн, або 31,2 відсотка.

Аудитом встановлено, що упродовж 2017–2018 років та дев'яти місяців 2019 року до структури апарату Мінкультури введено 7 директоратів⁵, зокрема: Директорат стратегічного планування та європейської інтеграції, Директорат державної мовної політики – 05.09.2017; Директорат мистецької освіти – 22.05.2018; Директорат креативних індустрій – 26.06.2018; Директорат мистецтв, Директорат культурної спадщини, Директорат у справах релігій та етнополітики – 11.01.2019. При цьому генеральних директорів призначено тільки 5⁶: Директорату державної мовної політики – Нікіфоренко Л. С. (з 01.12.2017, наказ Мінкультури від 29.11.2017 № 1041/0/17-17); Директорату стратегічного планування та європейської інтеграції – Петракова Я. В. (з 26.12.2017, наказ Мінкультури від 22.12.2017 № 1105/0/17-17); Директорату мистецької освіти – Колос Т. М. (з 30.10.2018, наказ Мінкультури від 30.10.2018 № 1065/0/17-18); Директорату креативних індустрій – Образцову А. Я. (з 01.11.2018, наказ Мінкультури від 01.11.2018 № 1072/0/17-18); Директорату мистецтв – Білаша П. М. (з 01.07.2019, наказ Мінкультури від 24.06.2019 № 598/0/17-19).

У 2017–2018 роках та за дев'ять місяців 2019 року директорам директоратів Мінкультури виплачено заробітної плати за рахунок коштів на реформи у сумі 4 655,7 тис. грн, з них у 2017 році – 56,7 тис. грн, у 2018 році – 2 071,7 тис. грн, за дев'ять місяців 2019 року – 2 527,3 тис. гривень.

Аудитом встановлено, що упродовж 2018 року та дев'яти місяців 2019 року **в порушення вимог підпункту 2 пункту 2 постанови Кабінету**

⁴ Накази Мінкультури від 11.12.2017 № 1070/0/17-17, від 12.12.2017 № 1082/0/17-16, від 02.05.2018 № 365/0/17-18, від 18.06.2018 № 537/0/17-18, від 24.09.2018 № 935/0/17-18, від 22.10.2018 № 1039/0/17-18, від 26.11.2018 № 1141/0/17-18, від 12.12.2018 № 119/0/1-18.

⁵ Накази Мінкультури від 05.09.2017 № 730/0/17-17, від 22.05.2018 № 445/0/17-18, від 26.06.2018 № 560/0/17-18, від 11.01.2019 № 43/0/17-19.

⁶ Накази Мінкультури від 29.11.2017 № 1041/0/17-17, від 22.12.2017 № 1105/0/17-17, від 30.10.2018 № 1065/0/17-18, від 01.11.2018 № 1072/0/17-18, від 24.06.2019 № 598/0/17-19.

Міністрів України від 18.08.2017 № 644 „Деякі питання упорядкування структури Секретаріату Кабінету Міністрів України, апарату міністерств та інших центральних органів виконавчої влади” (далі – Постанова 644) **два структурних підрозділи Мінкультури** (Управління з питань мовної політики та літератури (з 01.06.2018) та Управління стратегічного планування та розвитку (з 26.06.2018)) **продовжували здійснювати повноваження і функції, передані до утворених директоратів** (Директорат стратегічного планування та європейської інтеграції (12 працівників) і Директорат державної мовної політики (7 працівників)), більше шести місяців з дня призначення керівників цих директоратів та заповнення понад 50 відсотків вакансій у підрозділах. Зокрема, управліннями та директоратами виконувались тотожні повноваження і функції забезпечення та сприяння розвитку і захисту української мови, збереження, поширення та примноження надбань української літератури, читання та бібліотечно-інформаційного обслуговування населення, розширення українського мовного культурно-інформаційного простору, розроблення стратегічних програмних документів щодо розвитку сфер культури та мистецтв, охорони культурної спадщини, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, забезпечення впровадження в практику сучасних методологічних підходів до розроблення планів та програм розвитку відповідних сфер, проведення моніторингу виконання стратегічних документів з питань, що належать до повноважень Міністерства культури України.

Як наслідок, у порушення підпункту 2 пункту 2 Постанови 644 та через неухвалення належних управлінських рішень на виплату заробітної плати з нарахуваннями використано 3 866,1 тис. грн (у 2018 році – 2 444,0 тис. грн, у 2019 році – 1 422,1 тис. гривень).

Крім того, працівникам управлінь виплачено заробітної плати у сумі 3 866,1 тис. грн (середньомісячна заробітна плата одного працівника – 17,2 тис. грн), а працівникам директоратів – 12 032,8 тис. грн (середньомісячна заробітна плата одного працівника – 33,3 тис. грн), що в 2,5 раза більше. Зазначене свідчить про значну відмінність в оплаті праці працівників управлінь та директоратів, які виконували однакові функції та завдання, що призвело до порушення вимог підпункту 2 пункту 2 Постанови 644 та створило соціальну напругу у колективі.

2.5. Аудит використання коштів при здійсненні публічних закупівель

Наказом Мінкультури від 18.05.2016 № 340 „Про створення тендерного комітету Міністерства культури України” (далі – Наказ 340) утворено тендерний комітет, затверджено його склад та відповідне положення, а також надано право голові тендерного комітету підписувати договори про закупівлю.

Наказом Мінкультури від 16.01.2017 № 25 внесено зміни до Наказу 340, а саме змінено склад тендерного комітету, зокрема Державного секретаря Міністерства культури України Карандеєва Р. В. призначено головою тендерного комітету.

Згідно із протоколом засідання тендерного комітету від 04.07.2019 № 18

обов'язки секретаря тендерного комітету з 05.07.2019 покладено на Сенчука В. М. – головного спеціаліста-юрисконсульта відділу правової роботи управління правового забезпечення.

При цьому функції кожного члена тендерного комітету не визначено, попри вимоги пункту 2.5 положення, затвердженого Наказом 340.

Аудитом встановлено, що упродовж 2018 року при використанні коштів за бюджетною програмою 1801010 Мінкультури при проведенні закупівель допускались порушення Закону України від 25.12.2015 № 922 „Про публічні закупівлі” (далі – Закон 922):

- щодо закупівлі робіт з капітального ремонту приміщень у будівлі по вул. Івана Франка, 19, в м. Києві.

Обстеження технічного стану цієї адміністративної будівлі щодо необхідності капітального ремонту приміщень не проводилося, відповідний акт не складено. Жодних детальних розрахунків вартості виконання робіт з капітального ремонту приміщень та проектно-кошторисної документації на проведення капітального ремонту до аудиту не надано. Всупереч вимогам абзацу другого частини першої статті 26 Закону 1805 необхідних дозвільних документів на проведення капітального ремонту приміщень у цій будівлі, що є пам'яткою архітектури місцевого значення, не отримано. Слід зазначити, що Міністерство не має паспорта будівлі по вул. Івана Франка, 19.

Щодо закупівлі ДК 021:2015: 45220000-5 „Інженерні та будівельні роботи” – „Капітальний ремонт приміщень в будівлі по вул. Івана Франка, 19 в м. Києві” прийнято рішення⁷ провести закупівлю за процедурою „відкриті торги”, оприлюднити оголошення про проведення закупівлі та затвердити тендерну документацію та додатки до неї (очікувана вартість закупівлі 3 279 510,0 гривень).

Тендерна документація (сканована версія розміщена в електронній системі закупівель ProZorro) містила дефектний акт на проведення вказаного капітального ремонту, затверджений Державним секретарем Мінкультури Карандєєвим Р. В. 05.11.2018, оригінал якого до аудиту не надано.

Експертний звіт щодо розгляду кошторисної частини проектної документації за робочим проектом „Капітальний ремонт приміщень в будівлі по вул. Івана Франка, 19 в м. Києві” затверджено 04.10.2018 директором ДП „Державний науково-дослідний інститут „НДПРОЄКТРЕКОНСТРУКЦІЯ” за № 10-0897-18.

Аудитом встановлено, що **Експертний звіт щодо розгляду кошторисної частини проектної документації було надано раніше, ніж дефектний акт на проведення капітального ремонту**, що є неприпустимим і свідчить про низьку кваліфікацію фахівців Мінкультури та, можливо, свідому підробку документів.

За результатами електронного аукціону та засідання тендерного комітету⁸ пропозицію ТОВ „ГРУПА ТЕРМІК” визнано такою, що відповідає тендерній

⁷ Протокол засідання тендерного комітету від 05.10.2018 № 38.

⁸ Протокол засідання тендерного комітету від 02.11.2018 № 43.

документації на вказану закупівлю, і прийнято рішення визначити це товариство переможцем торгів з ціною пропозицією 2 780 725,0 гривень.

Частиною другою статті 32 Закону 922 передбачено, що замовник укладає договір про закупівлю з учасником, який визнаний переможцем торгів, протягом строку дії його пропозиції, не пізніше ніж через 20 днів з дня прийняття рішення про намір укласти договір про закупівлю відповідно до вимог тендерної документації та пропозиції учасника-переможця. Фактично проект договору в тендерній документації і є майбутнім договором про закупівлю, адже від того, як у договорі будуть прописані ті чи інші умови, залежить його подальше виконання. Сторони на етапі погодження проекту договору мають враховувати можливі ризики при його виконанні, оскільки закупівля здійснюється за бюджетні кошти.

При цьому учасник процедури закупівлі має погодитися з таким проектом договору, оскільки при його укладанні сторони не зможуть відступити від положень, прописаних у тендерній документації (проекті договору): відповідно до частини четвертої статті 36 Закону 922 умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції за результатами аукціону (у тому числі ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі або ціни пропозиції учасника у разі застосування переговорної процедури. Істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі.

Згідно із пунктом 5 Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668 (далі – Умови 668), істотними умовами договору підряду є, зокрема, строки початку та закінчення робіт (будівництва об'єкта). Пунктом 17 Умов 668 визначено, що строки виконання робіт (будівництва об'єкта) встановлюються договором підряду і визначаються датою їх початку та закінчення. Невід'ємною частиною договору підряду є календарний графік виконання робіт, в якому визначаються дати початку та закінчення всіх видів (етапів, комплексів) робіт, передбачених договором.

Як встановлено аудитом, тендерна документація містила проект договору, додатком 1 до якого був календарний план (графік) виконання робіт, що не визначав терміну виконання та переліку робіт, дат початку та закінчення всіх видів (етапів, комплексів) робіт. Строки виконання робіт визначено умовно: листопад–грудень 2018 року.

Фактично, Мінкультури не погоджувало з переможцем торгів – ТОВ „ГРУПА ТЕРМІК” проекту договору, а саме істотних умов, що не відповідає вимогам Закону 922, Цивільного та Господарського кодексів України, оскільки при укладанні договору про закупівлю замовник повинен керуватися нормами цих актів.

Цивільний та Господарський кодекси України містять перелік істотних умов, які обов'язково мають узгодити сторони договору. Так, відповідно до статті 638 Цивільного кодексу України договір є укладеним, якщо сторони за договором у належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що

визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.

Згідно із частиною другою статті 180 Господарського кодексу України господарський договір вважається укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнуто згоди щодо усіх його істотних умов. Істотними є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів даного виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін повинна бути досягнута згода.

Невстановлення конкретних строків виконання робіт у календарному плані (графіку) свідчить про формальний підхід керівництва Мінкультури (Державний секретар Мінкультури Карандєєв Р. В.) як до проведення процедур закупівель, укладання договорів про закупівлю, так і виконання робіт за договором та дотримання однієї із незмінних істотних умов договору – строку виконання робіт.

Аудитом встановлено, що з переможцем торгів – ТОВ „ГРУПА ТЕРМІК” укладено договір підряду на капітальний ремонт від 22.11.2018 № 9-11/С-18 на суму 2 780 725,0 грн (за підписом Державного секретаря Мінкультури Карандєєва Р. В.), який мав додаток 1 (календарний план (графік) на виконання робіт), де визначено найменування, одиницю виміру та об’єм робіт, а також два періоди виконання: з 12 до 30 листопада 2018 року та з 1 до 25 грудня 2018 року. При цьому договір про закупівлю підписано 20.11.2018.

Водночас у тендерній пропозиції ТОВ „ГРУПА ТЕРМІК”, зокрема календарному плані (графіку), не встановлено конкретних дат виконання та переліку таких робіт, дат початку та закінчення всіх видів (етапів, комплексів) робіт. Зазначене є **порушенням вимог частини четвертої статті 36 Закону 922**, відповідно до якої умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції за результатами аукціону (у тому числі ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі.

Відповідно до частини першої статті 37 Закону 922 договір про закупівлю є нікчемним у разі укладення з порушенням визначених цим Законом строків та в період оскарження, а також з порушенням вимог частини четвертої статті 36 Закону 922.

Згідно із частиною другою статті 215 Цивільного кодексу України недійсним є правочин, якщо його недійсність встановлена законом (нікчемний правочин). У цьому разі визнання такого правочину недійсним судом не вимагається.

Також слід відмітити, що всупереч вимогам статті 34 Закону України від 17.02.2011 № 3038 „Про регулювання містобудівної діяльності”, пункту 5 Порядку виконання підготовчих та будівельних робіт, затвердженого постановою Кабінету Міністру України від 13.04.2011 № 466 „Деякі питання виконання підготовчих і будівельних робіт”, а також пункту 6.1 договору

підряду від 22.11.2018 № 9-11/С-18, дозволу на виконання будівельних робіт Мінкультури не отримувало, повідомлення на виконання будівельних робіт не подавало.

Договір технічного нагляду не укладався, що не відповідає вимогам Порядку здійснення технічного нагляду під час будівництва об'єкта архітектури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 № 903 „Про авторський та технічний нагляд під час будівництва об'єкта архітектури”.

Додатковою угодою від 20.12.2018 № 1 внесено зміни до договору підряду від 22.11.2018 № 9-11/С-18, а саме до кошторисної документації та календарного графіка робіт.

До аудиту надано акт приймання виконаних робіт за грудень 2018 року від 22.12.2018 № 1, а також платіжне доручення від 22.12.2018 № 4533, відповідно до якого Мінкультури оплачено **2 780 ,7 тис. гривень**. Фактично, визначені календарним планом (графіком) обсяги, послідовність, строки виконання робіт Мінкультури проігноровано, що вказує на формальність проведення процедури закупівлі, а також укладання і виконання договору підряду;

- щодо закупівлі робіт з капітального ремонту службових приміщень із заміною віконних блоків будівлі по вул. Івана Франка, 19, в м. Києві.

Акт обстеження технічного стану адміністративної будівлі по вул. Івана Франка, 19 в м. Києві відсутній.

Жодних детальних розрахунків вартості виконання робіт з капітального ремонту службових приміщень із заміною віконних блоків та проектно-кошторисної документації на проведення капітального ремонту не надано. Контрольній групі надано лише дефектний акт, затверджений Державним секретарем Мінкультури Карандеєвим Р. В. (без дати).

Відповідно до листа Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради від 05.11.2018 № 066-325 будинок за вказаною адресою є пам'яткою архітектури місцевого значення. Департамент з урахуванням наданих на розгляд матеріалів не заперечував щодо виконання робіт із заміни вікон згідно з наданим дефектним актом, затвердженим Державним секретарем Мінкультури Карандеєвим Р. В. від 04.10.2018, за умови збереження масштабності віконних прорізів, сотовості віконних полотен, їх кольору, а також загальної автентичності пам'ятки у спосіб, що потребує якнайменших її змін і доповнень тощо.

Експертний звіт від 14.12.2018 № 20/12-18 щодо розгляду кошторисної частини проектної документації робочого проекту „Роботи з капітального ремонту службових приміщень з заміною віконних блоків будівлі по вул. Івана Франка, 19 в м. Києві” (позитивний) наданий ТОВ „Агенція незалежного інспектування „ЕКСПЕРТ”. Відповідно до цього звіту клас наслідків будівництва – СС1. Передбачена кошторисною документацією заявлена вартість у цінах на 07.12.2018 становила 1 485,5 тис. гривень. Загальна кошторисна вартість будівництва у цінах на 14.12.2018 – 1 488,8 тис. грн, у т. ч. будівельні роботи – 1 209,5 тис. грн, інші витрати – 279,3 тис. гривень.

Договір підряду на виконання капітального ремонту службових приміщень із заміною віконних блоків від 20.12.2018 № М/1-12-18 укладено Мінкультури з ТОВ „МТМ-ІНЖИНІРИНГ” на суму 1 403,9 тис. гривень. До аудиту надано акт приймання виконаних будівельних робіт від 22.12.2018 № 1, а також платіжне доручення від 22.12.2018 № 4534 на суму 1 403,9 тис. гривень.

Згідно з вказаними документами роботи, визначені календарним планом (додаток 1 до договору), виконано за один день, проте технологічно це неможливо.

Отже, такі дії посадових осіб Мінкультури при закупівлі робіт з капітального ремонту приміщень у будівлі по вул. Івана Франка, 19 в м. Києві та робіт з капітального ремонту службових приміщень з заміною віконних блоків по вул. Івана Франка, 19 в м. Києві **мають ознаки кримінального правопорушення, оскільки могли завдати істотної шкоди охоронюваним законом інтересам держави на загальну суму 4 184, 6 тис. гривень.**

ІІІ. АНАЛІЗ СТАНУ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Частиною третьою статті 26 Бюджетного кодексу України (у редакції до 11.01.2019) визначено, що розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організовують внутрішній контроль та внутрішній аудит і забезпечують їх здійснення у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах.

Аудитом встановлено, що наказом Мінкультури від 09.04.2012 № 308/1/17-12 затверджено Положення про відділ внутрішнього аудиту Міністерства культури України (далі – Положення).

Відповідно до Положення відділ внутрішнього аудиту є структурним підрозділом Мінкультури і підпорядкований безпосередньо Міністрові культури України.

Згідно з пунктом 1.6 Положення об'єктом внутрішнього аудиту є діяльність Міністерства та підприємств, установ і організацій, що належать до сфери його управління, в повному обсязі або з окремих питань (на окремих етапах), заходи, що здійснюються керівництвом Міністерства та підприємств, установ, організацій, що належать до сфери його управління, для забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю (дотримання принципів законності та ефективного використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, виконання завдань планів і дотримання вимог щодо діяльності Міністерства та підприємств, установ і організацій, що належать до сфери його управління).

Внутрішній аудит проводиться згідно з планами, що формуються відділом та затверджуються Міністром або особою, яка виконує його обов'язки, після погодження з Державною фінансовою інспекцією України (п. 1.7 Положення).

До аудиту надано плани проведення внутрішнього аудиту Міністерства на I і II півріччя 2017 та 2018 років, Операційний план діяльності з внутрішнього аудиту на 2019 рік, якими жодних заходів, спрямованих на удосконалення системи управління, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів тощо, за бюджетною програмою 1801010 не передбачалось. Висновки та рекомендації щодо функціонування системи внутрішнього контролю керівництву Мінкультури не надавались.

Аудитом встановлено, що упродовж 2017–2018 років та дев'яти місяців 2019 року керівництвом Мінкультури не організовано належного внутрішнього контролю, що вплинуло на планування діяльності органу, бюджетний процес, управління бюджетними коштами, об'єктами державної власності та іншими ресурсами, організацію та ведення бухгалтерського обліку, складення та подання звітності, надання адміністративних послуг, здійснення контрольних-наглядових функцій та закупівель товарів, робіт і послуг, проведення правової роботи, роботи з персоналом.

Як наслідок, дослідження внутрішнім аудитом таких питань, як ефективність планування і використання бюджетних коштів, достовірність фінансової та бюджетної звітності, правильність ведення бухгалтерського обліку, законність проведення господарських операцій, у тому числі капітальний ремонт приміщень Мінкультури, не планувалось та не проводилось.

Отже, робота системи внутрішнього контролю Мінкультури є незадовільною, оскільки не забезпечено запровадження чітких систем (порядків) планування діяльності, контролю за їх виконанням і звітуванням про виконання планів, завдань та функцій, визначених законодавством, оцінки досягнутих результатів, інформування керівництва про ризики, що виникають під час виконання покладених завдань та функцій, а також вжиття заходів контролю, здійснення моніторингу, обміну інформацією.

ВИСНОВКИ

1. Міністерством культури України не забезпечено обґрунтованого планування й ефективного управління, а також законного використання коштів державного бюджету, виділених на загальне керівництво та управління у сфері культури.

Відповідно до законів України „Про Державний бюджет України на 2017 рік” (із змінами), „Про Державний бюджет України на 2018 рік” та „Про Державний бюджет України на 2019 рік” (без змін станом на 01.10.2019) на організацію роботи Міністерства культури України за бюджетною програмою 1801010 „Загальне керівництво та управління у сфері культури” затверджено бюджетних призначень на загальну суму 279 956,4 тис. гривень.

Державною казначейською службою України протягом 2017–2018 років та дев'яти місяців 2019 року Міністерству культури України відкрито

асигнувань на загальну суму 251 830,8 тис. грн, у тому числі 2017 рік – 60 346,4 тис. грн, 2018 рік – 111 573,8 тис. грн, дев'ять місяців 2019 року – 79 910,6 тис. гривень. Видатки становили 226 536,5 тис. грн, у тому числі 2017 рік – 54 630,6 тис. грн, 2018 рік – 97 997,5 тис. грн, дев'ять місяців 2019 року – 73 908,4 тис. гривень.

Аудитом встановлено, що незабезпечення протягом 2017–2018 років та дев'яти місяців 2019 року Міністерством культури України належного внутрішнього контролю за бюджетною програмою 1801010 „Загальне керівництво та управління у сфері культури” призвело до неефективного управління, необґрунтованого планування видатків державного бюджету та використання коштів державного бюджету з порушенням законодавства на загальну суму 352 968,5 тис. грн, зокрема:

планування з порушенням бюджетного законодавства – 344 917,8 тис. грн, в тому числі включення недостовірних даних до бюджетних запитів, затвердження у проєктах кошторисів показників, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями, – 186 523,6 тис. грн;

інші порушення – 8 050,7 тис. грн, з них порушення законодавства про публічні закупівлі, пов'язані з роботами з капітального ремонту приміщень та заміни віконних блоків, – 4 184,6 тис. грн; дублювання окремих повноважень і функцій управліннями та утвореними директоратами, що призвело до виплати заробітної плати з нарахуваннями у сумі 3 866,1 тис. гривень.

Установлено також, що Міністерством культури України за бюджетною програмою 1801010 „Загальне керівництво та управління у сфері культури” у 2017–2018 роках не забезпечено ефективного управління бюджетними коштами на суму 19 292,1 тис. грн, що зумовило їх повернення до державного бюджету.

2. Аналіз забезпечення виконання Мінкультури завдань згідно з Положенням про Міністерство культури України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 № 495, засвідчив, що з 110 визначених повноважень не реалізовано 30 та частково виконано 7.

Міністерством культури України всупереч вимогам законодавства України, Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, планів пріоритетних дій Уряду на 2017 та 2019 роки не розроблено та не подано до Кабінету Міністрів України законопроекту про внесення змін до деяких актів законодавства щодо створення електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини і культурних цінностей; не видано наказів щодо затвердження положення про електронний інформаційний ресурс культурної спадщини та культурних цінностей та порядку його ведення; не розроблено та не впроваджено в електронній формі свідоцтво на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України; не розроблено технічного завдання

для тестової версії програмного забезпечення та впровадження пілотного проєкту генерації та обміну електронними уніфікованими даними про об'єкти культурної спадщини та культурні цінності.

Крім того, не сформовано і не ведеться в електронному вигляді Державний реєстр національного культурного надбання, що свідчить про бездіяльність посадових осіб Міністерства культури України та, відповідно, позбавляє державу можливості збирати унікальні культурні цінності, які мають виняткове історичне, художнє, наукове та інше культурне значення для формування вітчизняного культурного простору і визначення внеску українського народу у всесвітню культурну спадщину.

Отже, аналіз нормативно-правового забезпечення діяльності Міністерства культури України та оцінка організаційного виконання завдань засвідчили, що окремі визначені законодавством України функції не забезпечено, а необхідні нормативні документи у сферах культури, мистецтва, духовності та збереження культурних цінностей не розроблено. Як наслідок, держава, маючи унікальні культурні і духовні цінності, не гарантує їх збереження та інтеграцію в світовий простір, що, відповідно, впливає на імідж українського народу.

3. Міністерством культури України як головним розпорядником бюджетних коштів упродовж 2017–2018 років та дев'яти місяців 2019 року не вжито належних заходів для обґрунтованого планування видатків на загальне керівництво та управління у сфері культури.

3.1. Внаслідок неефективного внутрішнього контролю Міністерством культури України допущено порушення вимог пунктів 1.5 та 2.8 Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.06.2012 за № 1057/21369: до бюджетних запитів на 2017–2019 роки за бюджетною програмою 1801010 включено видатки у загальній сумі 344 917,8 тис. грн без підтверджуючих економічних обґрунтувань розрахунків кількісних та вартісних показників за кожним кодом економічної класифікації. Отже, Мінкультури як головним розпорядником бюджетних коштів у порушення вимог частини третьої статті 35 Бюджетного кодексу України та пункту 1.14 зазначеної Інструкції не забезпечено достовірності поданих до Міністерства фінансів України бюджетних запитів, які мають містити необхідну для аналізу показників проєкту державного бюджету інформацію, що відповідно до пункту 1 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

3.2. У порушення пункту 22 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, Міністерство культури України під час підготовки проєктів кошторисів на 2017–2019 роки за бюджетною програмою 1801010 не забезпечило затвердження в них сум, підтверджених розрахунками та деталізованих за видами та кількістю товарів (робіт, послуг),

із зазначенням вартості за кожним кодом економічної класифікації загалом у розмірі 186 523,6 тис. грн, що відповідно до вимог пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.

4. Аналіз бюджетних запитів і паспортів бюджетної програми 1801010 „Загальне керівництво та управління у сфері культури” засвідчив, що Міністерством культури України **не розроблено методики розрахунку результативних показників**, що є недотриманням пункту 7 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536 „Про результативні показники бюджетної програми”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.12.2010 за № 1353/18648.

Як наслідок, результативні показники, визначені Міністерством культури України за бюджетною програмою 1801010 на 2017–2019 роки, є неструктуровані та багаторазово змінені упродовж цих років, що не дає змоги оцінити ефективність/результативність витрачення коштів, співвідношення досягнутих результатів і витрат та їх відповідність стратегічній цілі вказаної бюджетної програми. Зокрема, до результативних показників віднесено кількість зареєстрованих статутів (положень) релігійних організацій, кількість придбаного обладнання виробничого користування, кількість придбаної комп’ютерної техніки, кількість виготовленої проектно-кошторисної документації тощо. Недотримання таких принципів бюджетного процесу, як обґрунтованість, ефективність та результативність впливає на аналіз стану виконання бюджетної програми в частині фінансового забезпечення реалізації її заходів та ефективності виконання.

5. Аудитом встановлено, що протягом 2018 року та дев’яти місяців 2019 року в порушення вимог підпункту 2 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 644 „Деякі питання упорядкування структури Секретаріату Кабінету Міністрів України, апарату міністерств та інших центральних органів виконавчої влади” два структурних підрозділи Міністерства культури України продовжували здійснювати повноваження і функції, передані до утворених директоратів, більше шести місяців з дня призначення керівників таких директоратів та заповнення понад 50 відс. вакансій у підрозділах. Зокрема, управліннями та директоратами виконувалися тотожні повноваження і функції забезпечення та сприяння розвитку і захисту української мови, збереження, поширення та примноження надбань української літератури, читання та бібліотечно-інформаційного обслуговування населення, розширення українського мовного культурно-інформаційного простору, розроблення стратегічних програмних документів щодо розвитку сфери культури та мистецтв, охорони культурної спадщини, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, забезпечення впровадження в практику сучасних методологічних підходів до розроблення планів та програм розвитку відповідних сфер, проведення моніторингу виконання стратегічних документів з питань, що належать до повноважень Міністерства культури України.

Як наслідок, у порушення підпункту 2 пункту 2 цієї постанови та через неухвалення належних управлінських рішень на виплату заробітної плати з нарахуваннями використано 3 866,1 тис. грн (у 2018 році – 2 444,0 тис. грн, у 2019 році – 1 422,1 тис. гривень).

Крім того, працівникам директоратів виплачено заробітної плати (12 032,8 тис. грн) у 2,5 раза більше, ніж працівникам управлінь (3 866,1 тис. грн), що свідчить про значну відмінність у розмірах оплати праці працівників управлінь та директоратів, які виконували однакові функції та завдання. Зазначене призвело до порушення вимог підпункту 2 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 18.08.2017 № 644 „Деякі питання упорядкування структури Секретаріату Кабінету Міністрів України, апарату міністерств та інших центральних органів виконавчої влади” та створило соціальну напругу в колективі.

6. Міністерством культури України при здійсненні публічних закупівель не забезпечено дієвого внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету на закупівлю робіт з капітального ремонту приміщень та заміни віконних блоків по вул. Івана Франка, 19 в м. Києві, що призвело до порушення вимог Закону України від 25.12.2015 № 922 „Про публічні закупівлі”, Цивільного та Господарського кодексів України.

Такі дії посадових осіб Мінкультури мають ознаки кримінального правопорушення, оскільки могли завдати істотної шкоди охоронюваним законом інтересам держави на загальну суму 4 184, 6 тис. гривень.

7. Аудитом встановлено, що в порушення вимог Закону України від 17.03.2011 № 3166 „Про центральні органи виконавчої влади” та Положення про Міністерство культури України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 № 495, звіти про виконання плану роботи на 2017–2019 роки у Міністерстві культури України не склалися та, відповідно, не затверджувалися.

Крім того, в порушення наказу Мінкультури від 04.07.2018 № 613 „Про затвердження плану роботи Міністерства культури України щодо забезпечення виконання стратегічних завдань на 2018 рік” керівниками структурних підрозділів не подавались звіти про стан виконання плану роботи Міністерства культури України щодо забезпечення виконання стратегічних завдань на 2018 рік. Зазначене призвело до втрати контролю за виконанням покладених на Міністерство культури України завдань.

8. Міністерством культури України не забезпечено ефективного функціонування системи внутрішнього контролю: дієві заходи, спрямовані на удосконалення системи управління, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів за бюджетною програмою 1801010, не вживалися; превентивний контроль керівництвом Міністерства не здійснювався, що посилювало ризики неналежного проведення господарських операцій, у тому числі капітального ремонту приміщень. Висновки та рекомендації щодо функціонування системи внутрішнього контролю керівництву Мінкультури не надавались. Упродовж

2017–2018 років та дев'яти місяців 2019 року внутрішні аудити діяльності центрального апарату Міністерства за бюджетною програмою 1801010 не проводилися.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Поінформувати Верховну Раду України, Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на загальне керівництво та управління у сфері культури.

2. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на загальне керівництво та управління у сфері культури, у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України.

3. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Міністерству культури, молоді та спорту України та запропонувати:

розробити та в установленому порядку внести на розгляд Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правових актів, зокрема щодо створення та запровадження електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини та культурних цінностей;

розробити технічне завдання для тестової версії програмного забезпечення та впровадження пілотного проєкту генерації та обміну електронними уніфікованими даними про об'єкти культурної спадщини та культурні цінності;

розробити зразок свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України та порядок його видачі;

розробити та затвердити концепцію впровадження електронного обліку і презентації об'єктів культурної спадщини та культурних цінностей;

розробити та затвердити Порядок обліку музейних предметів в електронній формі;

внести зміни до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини;

забезпечити введення в експлуатацію електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини та культурних цінностей;

вжити заходів щодо формування та ведення Державного реєстру національного культурного надбання;

узгодити Положення про Державний реєстр національного культурного надбання із Законом України від 14.12.2010 № 2778 „Про культуру”;

затвердити Порядок створення страхових копій документів та колекцій, які внесені та/або підлягають внесенню до Державного реєстру національного культурного надбання;

затвердити Порядок вилучення з бібліотечних фондів документів, у тому числі ветхих та тих, що втратили актуальність, наукову та виробничу цінність або мають дефект, дублетних;

затвердити Порядок обліку театрів, створених у складі підприємств, установ, організацій, навчальних закладів;

сформувані вимоги до ведення державного статистичного обліку театрів щодо їх діяльності;

затвердити Порядок ведення обліку, зберігання і використання типових зразків виробів народних художніх промислів та унікальних виробів народних художніх промислів;

затвердити Порядок передачі на постійне зберігання до профільних державних сховищ предметів і колекцій, знайдених під час проведення археологічних розвідок, розкопок, польової документації та звіту про проведені розвідки, розкопки;

затвердити Порядок розроблення плану організації території історико-культурного заповідника та історико-культурної заповідної території;

затвердити Порядок визначення та затвердження меж і режимів використання зон охорони пам'яток та внесення змін до них;

забезпечити внутрішній контроль за плануванням та ефективним використанням бюджетних коштів;

розробити методичку розрахунку результативних показників бюджетних програм Міністерства культури, молоді та спорту України;

посилити контроль за дотриманням законодавства про публічні закупівлі;

оформити технічний паспорт будівлі по вул. Івана Франка, 19 у м. Києві;

забезпечити усунення виявлених порушень і недоліків;

у встановленому законодавством порядку інформувати Рахункову палату про стан виконання наданих за результатами аудиту рекомендацій.

4. Повідомити Національну поліцію України про ознаки кримінального правопорушення в діях посадових осіб Міністерства культури України.

Член Рахункової палати

А. М. Дідик